

KATRIINA SOINI

Tieteen moniottelussa

Kolmivuotinen päätoimittajapestini *Maaseudun uusi aika* -lehdessä on osapuilleen puolesta välissä. Jo tässä vaiheessa voi sanoa, että työ on ollut antoisaa. Se on tarjonnut näköalapaikan suomalaiselle maaseutututkimuksen ja -kehittämisen kentälle, laajentanut tietämystäni monista erityisaloista ja varmasti vaikuttanut tapaani ajatella maaseudusta. Lisäksi se on paljastanut sen, miten haastavasta tutkimuskentästä lopulta onkaan kysymys.

Myös MUA-lehden sivuilla on useasti todettu maaseutututkimuksen olevan lähtökohdiltaan ja välttämättä monitieteistä: maaseutuun liittyviä tutkimusongelmia tarkastellaan eri tieteenalojen näkökulmista ja menetelmin. Nyt tavoite on poikkitieteisyydessä, jolloin pyrkimyksenä on yhteisen viitekehyksen ja tutkimusmenetelmien, sekä usein myös osallistavien menetelmien käyttö (ks. tämä numero Risku-Norja & Mikkola; Kuhmonen).

Monitieteisyys ei ole kuitenkaan helppo laji, poikkitieteisyydestä puhumattaakaan. Monitieteisyys on ymmärrettävä tieteen moniotteluna, jossa menestyäkseen tulee tuntee useiden eri tieteenalojen keskusteluja, käsitteitä ja menetelmiä, mutta ymmärrettävä myös paljon siitä kontekstista (maaseudusta), jossa aihetta tarkastellaan. Tutkimusaihetta ja -tuloksia on siis pystyttävä tulkitsemaan varsin monien tutkimuslinssien läpi. Haastavuudesta kertoo myös se, että harvoin monitieteisissä tutkimusprojekteissa lopulta pystytään tuottamaan sitä lisäarvoa, jota eri tieteenalojen näkökulmien yhdistämisen pitäisi tarjota tarkasteltavaan tutkimusongelmaan. Poikkitieteisyys edellyttää vielä parempaa vuorovaikutusta eri tieteenalojen välillä; erilaisten teorioiden ja menetelmien tuntemista sekä taitavaa ja luovaa käyttöä.

Lehteen tarjotuissa käsikirjoituksissa maaseutututkimuksen moni- ja poikkitieteisyyden haasteet näkyvät toisinaan varsin konkreettisesti: omalla osaamisalalla liikuttaessa teksti on sujuvaa, mutta uudelle, vieraammalle aihealueelle tultaessa käsitteet alkavat hakea paikkaansa ja sisältöään. Mutta kukapa meistä olisi kaikkien alojen erityisasiantuntija! Moni- ja poikkitieteistä otetta kuitenkin tarvitaan.

Korkeushyppäjän kannattaa kokeilla myös pituushyppyä. Vaikka suoritus ei

yllä palkintosijoille, se tuo kilpailuun lisäväriä. Omaperäinen tyyli voi johtaa, kuka tietää, vaikkapa kokonaan uuden lajin kehittymiseen. Näin tieteessäkin. Oleellista on tunnistaa itselle vieraammat aihepiirit ja harjoittaa erityistä tarkkuutta niillä liikkeessaan. Ulkopuolisten refereiden yhtenä tehtävänä on auttaa näiden osaa-
misaukkojen tunnistamisessa.

Osaamiskentän laajuuden lisäksi tutkijat joutuvat tänä päivänä painimaan aika-
tauluhaasteiden kanssa. Ulkopuolisen rahoituksen hankkimisen ja hallinnollisten
rutiinien keskellä tutkijoiden päätyö, kirjoittaminen on vaarassa jäädä jalkoihin. Se
on valitettavaa työn rahoittajien, koko yhteiskunnan, mutta myös tutkijan itsensä
kannalta. Työhyvinvoinnin ammattilaiset painottavat ihmisen voivan hyvin saa-
dessaan tehdä sitä työtä, minkä osaa ja missä kokee onnistuvansa. Nyt ei välttä-
mättä ehdi edes oivaltaa, miten omat tuloksensa voisi tuotteistaa kirjoitukseksi –
usein melko pienellä vaivalla.

Koska julkaisuluetteloiden pituutta mitataan rahoitusta haettaessa ja virkoja täy-
tettäessä, paineet julkaista ovat toisaalta kovat. Siksi on tärkeää huomata, että jul-
kaiseminen ei ole ainoastaan itsekästä uran rakentamista, vaan myös osa tutkijan
yhteiskuntavastuuta. Julkaisupaineet johtavat helposti julkaisujen laadusta tinki-
miseen ja kiusaukseen tarjota samaa tekstiä eri foorumeille. Uudelleen- ja rinnak-
kaisjulkaisemiseen suhtaudutaan yhä myönteisemmin myös siksi, että se osaltaan
edistää tutkimustiedon aiempaa parempaa leviämistä. Ehdottomana edellytykse-
nä on silloin aina se, että noudatetaan kunkin julkaisufoorumin ohjeita ja että al-
kuperäinen julkaisukanava käy selkeästi ilmi.

Maaseudun uusi aika on suomalainen maaseututkimukseen ja -politiikkaan eri-
koistunut lehti. Kilpailemme itsemme kanssa pyrkien yhä parempiin suorituksiin.
Lehti on sekä tiedeyhteisön ja yhteiskunnan ikkuna suomalaiseen maaseutututki-
mukseen että politiikkakeskustelun foorumi. Lehden kautta rakennetaan ja tuote-
taan suomalaista maaseutua. Se, mistä ja miten lehdessä kirjoitetaan, kertoo maa-
seudun parissa tehtävästä työstä ja sen laadusta. Kirjoittamisen helpottamiseksi
askelmerkit on laadittu yksityiskohtaisiksi. Ne löytyvät tämän numeron viimeisiltä
sivuilta ja jatkossa lehden nettisivuilta.

Tehdään yhdessä MUA:sta korkealuokkainen ja arvostettu lehti!

